

Nieuwe ontwikkelingen in de herziening van het curriculum

MARKUS DAVIDSEN

Al een ruime tijd zijn we in Nederland bezig met een herziening van het curriculum in het primair en voortgezet onderwijs. Een belangrijke mijlpaal in dit proces was de publicatie in 2025 van definitieve conceptkerndoelen voor onder andere de kennisgebieden Mens en Maatschappij en Burgerschap. Tegelijkertijd werken de partners van LERVO aan een kerncurriculum voor het vakgebied Levensbeschouwing en Religie. In deze column bespreek ik hoe deze twee impulsen voor curriculumvernieuwing nauw met elkaar verbonden zijn.

Verplicht in het VO

Terwijl duizenden docenten en studenten op de Dam protesteerden tegen de bezuinigingen op het onderwijs, stemde op 9 december 2025 een ruime meerderheid in de Tweede Kamer voor de Wet herziening wettelijke grondslagen kerndoelen (alleen SGP en FvD stemden tegen). Deze wet brengt verandering in de lijst van kennisgebieden die verplicht zijn in het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Van belang is dat het kennisgebied geestelijke stromingen voortaan verplicht wordt in de onderbouw van het voortgezet onderwijs. In het primair onderwijs was geestelijke stromingen al sinds 1985 verplicht.

De nieuwe wet maakt ook het kennisgebied burgerschap verplicht. Hiermee verduidelijkt deze wet dat scholen niet alleen in algemene zin burgerschap moeten aanbieden, maar gebonden zijn aan de nadere uitwerking van de burgerschapsopdracht in de kerndoe-

len. De Eerste Kamer moet nog wel instemmen met de wet. Ook is het nog onduidelijk vanaf welk schooljaar de wetswijziging dan in werking gaat. Vermoedelijk wordt dat vanaf het schooljaar 2027-2028.

Driedubbele wettelijke verankering

De nieuwe wet versterkt de verankering van het vakgebied Levensbeschouwing en Religie in de wet. Ten eerste dienen alle scholen – bijzonder én openbaar – voortaan aandacht te besteden aan geestelijke stromingen. Dat houdt in dat leerlingen kennis verwerven van de wereldreligies en het humanisme en inzicht krijgen in levensbeschouwing en religie als algemeen-menselijke verschijnselen.

Ten tweede werd met de herziening van de burgerschapsopdracht in 2021 verhelderd dat burgerschap, naast democratisch burgerschap, ook een component levensbeschouwelijk burgerschap behelst. Ook hieraan dienen zowel bijzondere als openbare scholen aandacht aan te besteden, en niet alleen in de onderbouw, maar ook in de bovenbouw. Levensbeschouwelijk burgerschap houdt in dat leerlingen de kennis, vaardigheden en houdingen opdoen die nodig zijn in een levensbeschouwelijk diverse samenleving, waaronder het vermogen het eigen levensbeschouwelijke standpunt te verwoorden en met mensen met andere levensbeschouwingen in dialoog te treden.

Ten derde blijven er met de nieuwe wet volop mogelijkheden van kracht voor scholen om godsdienstig of levensbeschouwelijk onderwijs vanuit de eigen confessie te bieden naast de gemeenschappelijke kern (geestelijke stromingen en levensbeschouwelijk burgerschap).

Kerncurriculum LERVO

Het kerncurriculum van LERVO biedt scholen een handreiking om aan de wettelijke verplichtingen voor onderwijs over levensbeschouwing en religie te voldoen. Een concept van het curriculum is inmiddels op de website van LERVO te vinden. In januari en februari zijn verschillende feedbackbijeenkomsten geweest met

docenten en opleiders. Hier zal ik in het volgende nummer van *Narthex* verslag van doen.

In het voorjaar verwerkt de curriculumwerkgroep de feedback en werkt ze het curriculum verder uit tot concrete kerndoelen. In de zomer volgt een tweede adviesronde met docenten, opleiders en partners. De verwachting is dat het curriculum eind 2026 formeel door de stuurgroep van LERVO kan worden vastgelegd.

Markus Davidsen

Heb je een vraag? Neem contact op met Expertisecentrum LERVO via info@lervo.nl

Markus Davidsen is Projectleider Expertisecentrum LERVO

